"भानुर्युगान्ताङ्कितदेहरत्नः श्यामान्वितः पिङ्गलनेत्रकान्तिः। पित्तात्मकोऽर्थं समगात्रयष्टिः प्रतापयुक् सत्त्वगुणोऽल्परोमा। वचारयुक् सङ्कुचितार्थवाक्यः कल्पप्रजो दैविकबुद्धियुक्तः"। स च प्राच्या दिशः स्वामी। पुंपदः क्षत्रियजातीयः क्षत्रियवारः देवस्वेशश्च। दृष्टजातके तद्दोकायाञ्च मूलं दृश्यम्। पदयग्रशब्दे तन्मन्त्रमेदादिकं दृश्यम्। जन्मराशे लग्नादिस्थस्य तस्य फलं जातकपद्धतावुक्तं यथा

"लग्ने। सूर्ये स्वल्पकेशः प्रचण्डो मानी क्रोधी नेत्रदृक् निष्ठुरश्च। शूरोऽज्ञानवाक्यः कर्कशाङ्गो नीचे निःस्वो भूपजोऽप्यल्पहीनः। धने२ दिनेशे बहुवित्तभृत्यचतुष्पदाढ्योऽपि नरो भवेत् सः। विनष्टसौभाग्यसुखो दरालेखोरेहुंतार्थी सुखरोगदुःखी। सहजरश्मौ सहज१ नवाढ्यो धीविक्रमैर्लोकमनोभिरामः। विनष्टतुल्यादरजो नरः स्याद्दुष्टारिपक्षस्य विनाशकश्च। मित्रे मित्रे४बन्धुभवार्कनैः स्वाधीनः सौख्यैर्मानसोत्थैश्च हीनः। तातास्वादेर्नाशकारी नरो वै सेवाकारी भूपतेः कृत्वितस्य। सूनौ५ भानौ सूनुसौख्यस्वहीना दुर्गारण्यस्वाधरेशूपरक्तः। मेधायुक्तो मन्त्रवस्त्राग्रवस्त्रस्वल्पायुर्वै जायते मानवोऽयम्। कुसद्गुणनयनौ यद्भुभावं प्रपन्ने भवति नरपतिर्वा दण्डनेता धनाढ्यः। प्रबलजठरवह्निर्भूरिकामो गुणी वै बलरिपुवहितः स्यात् पूरुषः वैचिदेवम्। भार्याभावे ७ भास्करे चाभिभूतो भार्याभिर्वै हीनकान्तीरुगाढ्यः। भूणाद्वन्धे पीडितोऽन्तर्गतामी सुस्त्रीहीनो मानवः शोकहीनः। निधनगे ८ नलिनीदयिते नरो नयनयार्विकलत्वयुतो भवेत्। तनुधनात्मजजीवितसौख्यभागभिमतेन जनेन वियोजितः। धर्मस्थिते धर्मकरे धनेन धनेन युक्तो बहुमित्रपुत्रः। भूदेवदेवार्चकदेवभक्तिः पितृप्रियो वैरकरः सदृष्टः। गगन१०गे गगनस्य मध्ये नरो मतिधनात्मजवैभवशौर्ययुक्। रतिबलश्रुतकार्यसमृद्धिभाग् भवति वाहनवान्नृपसद्गुणः। प्राप्ति११स्थाने सुप्रमत्तो नरः स्यात् प्राप्तप्रा विजयाद्य दृष्ट्या समेतः। मन्त्री हेयः सङ्कुलः सिद्धकर्मा क्रूरो ज्ञानानिर्जितो वश्यभृत्यः। व्ययगे१२ सूर्ये नरः क्रोधः पितृद्वेषी बन्धोर्ज्ञिनः। बन्ध्यापतिर्विङ्गलाक्षः कुदृष्टु पतितो भवेत्। मेषादिस्थस्य तस्य फलं जातकग्रन्थे २०८८ पृ० दृश्यम्।

सूर्य्यकान्त पु० सूर्यस्य कान्तः प्रियः। १स्फटिकमणौ हेमा० २सूर्यसम्पर्कात् यत्राग्निसम्भवस्तस्मिन् (आतसी) मणौ च हेमच०।

सूर्य्यकान्ति पु० सूर्यस्य कान्तिर्यस्य। अतस्यां पुष्पवृक्षभेदविशेषे शब्दच०। ६तत्०। २सूर्यस्य दीप्तौ स्त्री।

सूर्य्यकाल पु०। सूर्योपलक्षितः कालः शाक०। दिवसे शब्दच०।

सूर्य्यग्रहण न० सूर्यस्य राहुणा तदाक्रान्तभूच्छायया ग्रहणमाक्रमणम्। ज्योतिषोक्ते राहुपर्विष्टभूमिच्छायया सूर्यमण्डलस्य आक्रमणरूपे ग्रासे सूर्यग्रहादवाऽस्यत्र। उपरागशब्दे १२८५ पृ० दृश्यम्।

सूर्य्यज पु० सूर्यात् जायते जन-ड। १शनिग्रहे २यमे ३वैवस्वते मनौ ४सुग्रीववानरे च जटा०। सूर्यपुत्रादयोऽप्यत्र। ५यमुनायां स्त्री हेमच०। ६कर्णे पु०।

सूर्य्यपत्र पु० सूर्य इव रक्तं पत्रमस्य। आदित्यपत्रे राजनि०।

सूर्य्यभक्त पु० सूर्यस्य भक्त इव प्रियः। १बन्धूकवृक्षे। ६तत्०। २सूर्यभक्तियुते त्रि० मेदि०। [२पुष्पभेदे शब्दच०।

सूर्य्यमणि पु० सूर्यप्रियः मणिः। १सूर्यकान्तमणौ हेमच०।

सूर्य्यलता स्त्री सूर्यभक्ता लता। आदित्यभक्तायाम् राजनि०

सूर्य्यवल्ली स्त्री सूर्यतुल्यपुष्पिका वल्ली। अर्कपुष्पिकाख्ये रत्न०

सूर्य्यसारथि पु० ६तत्०। अरुणे गरुडाग्रजे शब्दच०। सूर्यसूतादयोऽप्यत्र।

सूर्य्या स्त्री सूर्यस्य भार्या टाप्। १यमातुर्यां संज्ञानाम्न्यां सूर्यभार्यायाम्। भानुर्यां कृत्यान्तु ङीपि। सूरोत्थेव।

सूर्य्यालोक पु० ६तत्०। आतपे रौद्रे राजनि०।

सूर्य्यावर्त्त पु० सूर्य इवावर्त्तते आ+वृत-घञ्। (ङड्ङड़िया) २क्षुपभेदे (सुकफिया) ३शाके च रत्नमा०। २आदित्यभक्तायां स्त्री राजनि०।

सूर्य्याश्मन् पु० सूर्यप्रियः अश्मा। सूर्यकान्तमणौ हेमच०।

सूर्य्याह्न पु० सूर्यमाह्वयते सङ्गते वर्षेण आ+ह्वे-क। १ताम्रे त्रिका०। सूर्यस्य आह्वाऽऽह्वायस्य। २अर्कवृक्षे पु० राजनि०। [वृक्षायाम् अमरः २तयोर्मेलने च।

सूर्य्येन्दुसङ्गम पु० सूर्यस्य इन्दोश्च सङ्गमः कालः। १अमा-

सूर्य्योढ पु० सूर्य ऊढोऽस्तगतो यत्र। १सूर्यास्तसमयकाले हेमच०। "दिवातिथौ तु विसृष्टे गते यत् पातकं भवेत्। तदेवाष्टगुणं विद्यात् सूर्योढे विसृष्टे गते" आ० त०। सूर्यश्च सूर्यास्तकालेन ऊढः प्राप्तितः बहु-स्त्र। २तत्कालागतातिथौ "सूर्योढस्तु स संप्राप्तो यः सूर्यस्तं गतेऽतिथिः" हेमच०। [दाशाह्न वोपदेशः।

सृ गतौ स्थितौ च भ्वा० उभ० सक० सेट्। वारवति ते पर्यु